

Conventies zijn ongewenst in het nieuwe Hyperion Lyceum

PLUS



De school staat klaar, eromheen is het de komende jaren nog een bouwput in Overhoeks © Rink Hof

Aan de Badhuiskade in Noord maakt het net opgeleverde Hyperion Lyceum zich op voor het nieuwe schooljaar. Het gebouw breekt in alle opzichten met de tradities.

DOOR: JAAP HUISMAN 9 AUGUSTUS 2018, 11:07

Er borrelt een staaltje jeugdsentiment op bij het zien van het Hyperion Lyceum in Amsterdam-Noord. Terug naar vroeger toen de cabaretgroep Don Quishocking in De Oude School zong over de schoolplaten aan de muur, de kastanjes op het plein, de aardrijkskunde- en geschiedenisrijtjes die de leerlingen moesten opsommen.

Voor iedereen ouder dan 50 jaar riep Willem Wilmink een herkenbare sfeer op, waarbij je moeiteloos de bedompte jassen aan de kapstokken kon zien en ruiken, de eindeloze gang met klaslokalen in slagorde aan weerszijden. Het 'hok' van de conciërge naast de hoofdingang.

Hangende closets

Voorgoed voorbij. De school van nu is een stapeling van leerpleinen, een vide (voorheen aula of atrium), een royale fietsparkeergarage en een batterij kluisjes. Daar zitten dan wel weer ouderwets sleuteltjes op in plaats van elektronische kaarten omdat daar regelmatig iets mis schijnt te gaan.

De net benoemde lerares Frans aan het Hyperion die een kijkje komt nemen, jubelt bij het zien van de toiletten voor de leerlingen: hangende closets! Dat is weleens anders geweest.

Architectuur is een vorm van organiseren. Hoe maak je overzichtelijke looproutes, hoe demp je de akoestiek, hoe houd je het klimaat in de klassen acceptabel, zeker bij tropische temperaturen?

Het lijkt erop dat dit in het gloednieuwe Hyperion Lyceum uitstekend is gelukt, hoewel je dat pas met zekerheid kunt zeggen met het nieuwe schooljaar vanaf september. Nog een onzekere factor: zal de open kantine aan de westkant van de gang wel of geen overlast geven?

Zoals in zoveel recent gebouwde scholen is de vide/aula het brandpunt van de onderste verdieping, in dit geval terzijde geplaatst. Wie op de tribune zit heeft zicht op het in- en uitstromende verkeer naar de fietsgarage. Als dat geen sociale controle oplevert.

Hier is niet de vide de kern van de school, maar een binnenstraat van oost naar west. Die heeft een adembenemende hoogte, waar een klaslokaal schuin in de ruimte hangt, lamellen garant staan voor een akoestisch en een plooïend grafisch effect en met brede gaanderijen rondom. De conciërge zit hier niet bij de ingang maar halverwege de straat, met uitzicht op een geeloranje geschilderde binnenhof.

“Zoals in zoveel recent gebouwde scholen is de vide/aula het brandpunt van de onderste verdieping”



Hyperion is een onconventionele school voor vwo en gymnasium, waar trappen door de klaslokalen heen steken © Rink Hof

De geeloranje uitsneden doorbreken de hermetische grijze gevel en dat is noodzakelijk ook. Anders zou het nieuwe Hyperion wel een uiterst saaie doos zijn geworden, te vergelijken met een vuilverbrandingsinstallatie. De binnenhof is aan de benepen kant, maar werpt wel een warm schijnsel in de lokalen rondom zodat de leerlingen zich niet opgesloten hoeven te voelen.

Aalglad is die gevel van grijze kunststofplaten waarin de ramen en deuren naadloos opgaan. Daardoor is het lastig zoeken naar de ingang - ook al een handicap bij het Vierde Gymnasium in de Houthaven. Maar ja, het gros van de scholieren stevent af op de openschuivende deuren van de fietsenberging. Op weg daarnaartoe passeren ze de straat met de kluisjes.

Besloten en openbaar

Een onconventionele school voor vwo en gymnasium is het Hyperion, waar trappen door de klaslokalen heen steken, waar schuine steunberen en dikke kolommen de ruimte onderbreken. Niet handig tegen spieken, maar misschien doen deze leerlingen daar niet aan.

De architect van dit nieuwe vwo, dat al 7,5 jaar geleden in Overhoeks twee tijdelijke behuizingen had, is Joost Ector van Ector Hoogstad in Rotterdam. Dat bureau heeft getekend voor menige onderwijsinstelling waaronder enkele middelbare scholen en het MetaForum, hoofdgebouw van de TU Eindhoven.

Ook daar is met succes een mengvorm bereikt van beslotenheid en openbaarheid. Leren gebeurt inmiddels in allerlei vormen en omstandigheden - in dat opzicht beschrijft het lied De Oude School inderdaad een voorbije, uniforme periode waar het individuele karakter van de leerling ondergeschikt werd gemaakt aan de groep

“De leerlingen
zullen de kleur wel
inbrengen als het
seizoen weer
begint”

Net als bij het [Cburg College](#) op het Zeeburgereiland ontwierp Zenber het interieur, alleen heeft die bemoeienis zich hier niet vertaald in veelzijdige kleuren. De leerlingen zullen de kleur wel inbrengen als het seizoen weer begint.

Mishandeling

De lerares Frans beklopt de wanden van het binnenplein, die bekleed zijn met lichtblauwe platen, die een beetje meegeven. Aha, hier kunnen de leerlingen wellicht tekeningen en foto's opprikken, denkt ze.

Dat is uiteraard niet de bedoeling van deze akoestische panelen. Punaises zouden de geluidskwaliteit van dit binnenplein drastisch mishandelen. De kleur zal in de lokalen en via kleding een plek moeten krijgen.

